

В. І. Татюков,

кандидат юридичних наук, заслужений юрист України,
Голова Вищого господарського суду України

УДК 346.13

ДО ПИТАННЯ ПРО ПОНЯТТЯ ПУБЛІЧНО-ПРАВОВОГО СПОРУ

Стаття присвячена розгляду теоретичних та практичних аспектів поняття публічно-правового спору, його ознак та підвідомчості.

Ключові слова: публічно-правовий спір, судова реформа, господарське судочинство, адміністративне судочинство, підвідомчість, підсудність.

Актуальність дослідження поняття і ознак публічно-правового спору полягає у значній увазі, яка приділяється останнім часом проблемам судової реформи в Україні і критеріям віднесення спорів, що виникають, до компетенції тих чи інших судів. Незважаючи на роки, які пройшли від початку реалізації судової й адміністративної реформ, а також ряд роз'яснень, підготовлених вищими судами України, питання розмежування справ цивільної та господарської юрисдикції зі справами адміністративної юрисдикції залишаються дискусійними і породжують нові проблеми на практиці.

Одним із центральних у вирішенні зазначених проблем стало питання про поняття, правову природу і ознаки публічно-правового спору.

Свою думку щодо різних аспектів поняття, суб'єктного складу, змісту і особливостей публічно-правового спору, а також щодо питань специфіки адміністративної юстиції висловили вітчизняні й зарубіжні науковці та практики, зокрема В. Б. Авер'янов, О. А. Беляневич, Ю. П. Битяк, І. Л. Бородін, А. Г. Бобкова, А. Т. Боннер, А. Л. Борко, В. Ф. Бойко, В. Д. Бринцев, Л. В. Бринцева, М. К. Галянтич, І. П. Голосніченко, А. І. Єлістратов, А. Б. Зеленцов, В. М. Камп, В. В. Ка-

фарський, І. Б. Коліушко, О. В. Константиї, В. К. Колпаков, А. Т. Комзюк, А. В. Кряжков, О. В. Кузьменко, С. Б. Кубко, Н. С. Кузнецова, Р. О. Куйбіда, А. Г. Кучеріна, Г. П. Литвинова, Д. М. Лук'янець, Є. Б. Лупарев, В. К. Мамутов, І. Є. Марочкін, Р. А. Майданник, Л. А. Ніколаєва, Н. Р. Нижник, А. Й. Осетинський, В. М. Палій, І. В. Панов, О. М. Пасенюк, Ю. С. Педько, В. Г. Перепелюк, Н. Б. Писаренко, С. В. Ребрита, Г. В. Рижкова, Н. Г. Саліщева, І. Л. Самсін, А. О. Селіванов, В. С. Стефанюк, Н. В. Сухарьова, В. А. Сьоміна, Ю. О. Тихомиров, М. М. Тищенко, О. Ю. Тодика, Н. Ю. Хаменева, Д. М. Чечот, В. І. Шишкіна, В. С. Щербина та інші.

Метою цієї статті є аналіз законодавства та літературних джерел, судової практики з проблем поняття і змісту публічно-правового спору, відмежування поняття «публічно-правовий спір» від ряду інших, його доктринальне обґрунтування, вироблення пропозицій удосконалення законодавства і практики його застосування.

Важливим завданням з огляду на це є визначення поняття публічно-правового спору, його ролі для розуміння процесів адміністративної і судової реформи в Україні, виокремлення найбільш специфічних ознак і особли-

востей публічно-правового спору, визначення його суб'єктного складу, предмета і змісту, а також підвідомчості таких спорів.

Об'єктом дослідження є публічно-правовий спір, а також відносини, які складаються при його виникненні.

Предмет дослідження складає доктрина права, зокрема господарського, адміністративного, цивільного і процесуального, сучасне вітчизняне та зарубіжне законодавство, правові звичаї, практика судів щодо проблем публічно-правових спорів.

Серед загальнонаукових і спеціальних методів наукового пізнання у процесі написання статті було використано діалектичний, історико-правовий, логічний, порівняльний, семантичний методи та ряд інших, які допомогли сформулювати власну позицію з досліджуваних питань, запропонувати власні висновки і надати пропозиції з удосконалення чинного законодавства України.

Слід зазначити, що судова, а також адміністративна реформи мають на меті створення належного правового механізму для захисту прав особи від порушень з боку влади. Саме це в літературі називають сьогодні ключовим завданням створення ефективного судового механізму. Реформування судової системи – одна з найскладніших, найвідповідальніших проблем становлення державності [1, с. 19].

У 1992 році Верховна Рада України проголосила запровадження адміністративної юстиції. З цього часу розпочалися процеси з організації ефективної спеціалізації суддів, а утворення спеціалізованих судових колегій допомогло в подальшому створити вертикаль адміністративних судів. Це стало фактично початком втілення Концепції судово-правової реформи в Україні [2].

Як відомо, починаючи з 1998 року створення системи адміністративних судів було визнано одним із пріоритетів судової реформи [3]. Метою таких заходів було визначено формування повноцінного судового захисту прав і свобод громадян у сфері діяльності виконавчої влади. До моменту створення міс-

цевих (окружних) і апеляційних адміністративних судів справи за правилами адміністративного судочинства вирішували місцеві й апеляційні господарські та загальні суди, а їхні рішення в цих справах переглядали Вищий адміністративний суд України – у касаційному порядку, Верховний Суд України – за винятковими обставинами, а саме його Судова палата в адміністративних справах. На думку багатьох науковців, це не відповідало спеціалізації і було притаманне перехідному періоду, оскільки не знаходили реалізації конституційний принцип побудови системи судів, а також інші положення Конституції України, зокрема ст. 125, а «...паралельний розгляд адміністративних справ загальними і господарськими судами, навіть лише на рівні першої і апеляційної інстанцій, не могло б піти на користь формуванню якісного адміністративного законодавства та практики його застосування» [4, с. 4].

За оцінкою Європейського суду з прав людини «...сам факт створення та існування адміністративних судів, безумовно, можна привітати як одне з провідних досягнень держави, заснованої на верховенстві права, – зокрема з огляду на те, що ці суди здобули юрисдикцію розглядати акти адміністративних органів не без відповідної боротьби» [5]. Доречно згадати з цього приводу, що у кожній європейській державі, яка створювала адміністративні суди, були свого часу певні проблеми і труднощі, оскільки спочатку використовувалися механізми, давно відомі й притаманні цивільним та господарським справам, що вимагало перегляду специфіки нової категорії справ.

Ще одним кроком на шляху побудови нової системи захисту прав громадян стало також прийняття у 2006 році Кодексу адміністративного судочинства (далі – КАС України) [6].

При цьому вражає той факт, що чимало правознавців до цього часу розуміють адміністративне право здебільшого як адміністративно-деліктне право, в центрі якого

знаходяться адміністративне правопорушення і адміністративна відповідальність. Втім сьогодні адміністративне процесуальне законодавство України базується переважно на положеннях основного нормативно-правового акта у сфері правового регулювання здійснення адміністративного судочинства – Кодексі адміністративного судочинства України. Таким чином, судочинство у цій сфері здійснюється відповідно до Конституції України, КАС України та міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Додамо, що окремі норми процесуального характеру містяться також у низці законодавчих актів, які стосуються здійснення адміністративного судочинства.

Спеціалісти вважають, що досвід багатьох посттоталітарних країн доводить, що адміністративна юстиція стає саме тим демократичним інститутом, який покликаний гарантувати людині захист державою в особі адміністративних судів її прав від можливо-го свавілля та зловживань з боку державних органів та чиновників [4, с. 3].

Аналіз публікацій вітчизняних науковців свідчить, що на сьогодні єдиного поняття адміністративної юстиції не сформовано, проте у визначеннях, які пропонуються в літературі, можна знайти спільне: це погляд на адміністративну юстицію як на особливий порядок вирішення адміністративних спорів. Що ж до відмінностей, то вони вбачаються авторами переважно у суб'єктах, які розглядаються як такі, що можуть і повинні вирішувати ці спори [7, с. 9]. Так, в одних джерелах зазначається, що такі спори вирішуються не тільки судами, а й державними органами, в інших – що тільки в судовому порядку. Також висловлюється думка, відповідно до якої адміністративною юстицією є не будь-яке вирішення публічно-правових спорів, а тільки те, що здійснюється спеціально утвореними для цього судовими органами [8, с. 17].

До причин, які обумовили необхідність запровадження адміністративної юстиції в

Україні, вчені відносять перш за все закріплення в Конституції України принципів положень, спрямованих на створення судової системи, яка б відповідала вимогам розбудови правової держави; необхідність приведення національної судової системи у відповідність до міжнародних правових стандартів; створення механізму спеціалізованого судового захисту прав і свобод громадян у сфері державного управління; невідповідність цивільно-процесуальної форми правозахисним потребам громадян немайнового характеру у сфері державного управління і, відповідно, відсутність у судів загальної юрисдикції реальних важелів щодо дієвого та всебічного захисту прав і свобод громадян, які є суб'єктами правових відносин, що виникають у сфері державного управління, та багато інших [9, с. 230, 231].

В цілому позитивно оцінюючи сам факт запровадження адміністративної юстиції і формування системи адміністративних судів як окремої ланки спеціалізованих судів, не можна не зазначити, що спроба розкрити у ст. 3 КАС України зміст окремих понять, важливих для здійснення адміністративного судочинства, навряд чи є вдалою. Зокрема цей висновок повною мірою стосується поняття публічно-правового спору, яким у контексті наведеної статті вважається переданий на вирішення адміністративного суду спір, у якому хоча б однією зі сторін є орган виконавчої влади, орган місцевого самоврядування, їхня посадова чи службова особа або інший суб'єкт, який здійснює владні управлінські функції на основі законодавства, в тому числі на виконання делегованих повноважень.

Згідно з ч. 2 ст. 4 КАС України юрисдикція адміністративних судів поширюється на всі публічно-правові спори, крім спорів, для яких законом встановлений інший порядок вирішення. Інший порядок передбачено, наприклад, для конституційних і міжнародних публічних спорів.

Хоча законодавець певною мірою визначив орієнтир щодо поняття публічно-право-

вого спору, недостатня чіткість у цьому питанні призводить до гострих дискусій з приводу розмежування, з однієї сторони, цивільної та господарської юрисдикції, з іншої – адміністративної.

Ці проблеми можна пояснити тим, що КАС України набирає чинності, по-перше, без проведення повноцінної адміністративної реформи і, по-друге, без своєчасного створення у повному обсязі системи адміністративних судів. На нашу думку, саме ці недоліки більш за все створюють додаткові ускладнення на шляху запровадження адміністративного судочинства навіть із плином часу. Певні сумніви викликала й остання версія Прикінцевих і Перехідних положень КАС України.

Фахівці адміністративного права вважають, що нині оскаржити в адміністративному суді можна будь-які рішення, дії чи бездіяльність суб'єктів владних повноважень, а вирішення питання про підвідомчість справ адміністративним судам здійснюється за допомогою переважно предметного критерію, що знаходить підтвердження у ч. 2 ст. 4 КАС України: юрисдикція адміністративних судів поширюється на всі публічно-правові спори, крім тих, для яких законом постановлено інший порядок судового вирішення.

Такий підхід навряд чи можна визнати обґрунтованим. Варто нагадати, що і в попередньому законодавстві, зокрема у ч. 4 ст. 22 Закону України «Про судоустрій України» від 7 лютого 2002 р., який вже є нечинним, передбачалося, що місцеві адміністративні суди розглядають адміністративні справи, пов'язані з правовідносинами у сфері державного управління та місцевого самоврядування. Таким чином, юрисдикція адміністративних судів була визначена не чітко і термінологічно ускладнена.

Різним був і сам підхід до визначення її обсягу: «обмежений або розширений, конкретний чи бланкетний, з наведенням переліку повноважень або заборонаю розглядати окремі справи» [10, с. 110].

Вважаємо, що для вирішення проблеми розмежування юрисдикцій різних судових підсистем важливо дати відповідь на декілька запитань:

1) що реально означає поняття «публічно-правовий спір» (зокрема, у значенні ст. 3 КАС України);

2) що слід розуміти під публічно-правовими відносинами (на основі аналізу ст. 2 КАС України);

3) що слід розуміти під поняттям «державні органи ... при здійсненні ними владних повноважень» (у контексті норм статей 2, 3 та інших КАС України);

4) що слід розуміти під терміном «адміністративний договір»?

Не виникає сумнівів, що цей аналіз понять і відповіді на поставлені запитання необхідно кореспондувати з окремими положеннями Господарського кодексу України, Цивільного кодексу України, зокрема з урахуванням поділу юридичних осіб на осіб публічного права і юридичних осіб приватного права (статті 81, 82, 167–176 ЦК України).

Розгорнута відповідь на всі поставлені запитання потребує окремого дослідження і виходить за межі завдань, поставлених у цій статті. Відтак зосередимося саме на визначенні поняття публічно-правового спору.

Науковці свого часу активно досліджували не публічно-правові спори, а специфіку так званих «адміністративних спорів» і також звертали увагу на нечіткість визначення цього поняття на законодавчому рівні. Проблемі розмежування компетенції загальних, адміністративних та господарських судів також приділялась увага в інтерпретаційних судових актах [11; 12].

Однак слід звернути увагу на те, що КАС України з моменту його прийняття у 2005 році взагалі не оперував поняттям «адміністративно-правовий спір», а застосовував саме терміни «публічно-правовий спір», «спори з приводу публічно-правових відносин» (ст. 48 КАС України).

Ряд авторів пропонували у зв'язку з цим в Адміністративно-процесуальному кодексі України застосовувати термін «адміністративно-правовий спір» [13; 14; 15; 16; 17] – з огляду на сутність спорів, для розв'язання яких вони були призначені, і вважали, що цей термін має синонім – «спір про право адміністративне», стверджуючи, що «плутанина у поняттях «адміністративний спір» і «публічний спір» зумовлена тим, що на законодавчому рівні вони не визначені. Саме з цих причин Вищий господарський суд України свого часу направив до Конституційного Суду України конституційне подання стосовно тлумачення терміна «публічно-правовий спір» [18, с. 53] та отримав відмову у зв'язку з невідомістю цієї справи Конституційному Суду України [19]. Так, конституційний суд зазначив, що аналіз змісту конституційного подання та доданих матеріалів свідчить про відсутність підстав для офіційного тлумачення правових норм, наведених ВГСУ, оскільки визначення цих термінів та ряду інших наводиться у ст. 3 КАС України.

Суд також звернув увагу на те, що відповідно до статей 75, 85 Конституції України внесення змін і доповнень до правових норм є виключним повноваженням Верховної Ради України, яка у законодавчому порядку може вирішити питання зміни або доповнення положень законів, наведених у конституційному поданні [19].

Аналіз термінології, що використовувалася для позначення спорів у сфері так званих публічних управлінських відносин в юридичній літературі і законодавстві, свідчить про застосування в обороті цілої низки різних термінів: вже згаданий «адміністративно-правовий спір», «управлінський спір» [20], «спір про право адміністративне», «адміністративно-правова суперечка» [21, с. 16] тощо. Дискусійну думку висловлювали також автори, які вважають, що термін «управлінський спір» ширше, ніж термін «адміністративно-правовий спір», оскільки соціальне управління, залежно від інтересів, які є

метою його реалізації, поділяється на публічне і приватне («корпоративне управління») [22], звідси – «управлінський спір» на рівні зі спорами, що виникають з публічних управлінських відносин, охоплює спори, що виникають з приватних управлінських відносин (наприклад, щодо довірчого управління майном або управління акціонерним товариством тощо) [18].

Крім того, в літературі зазначається, що термін «публічно-правовий спір» вказує на дві основні ознаки адміністративної юрисдикції: на характер спору, що відмежовує адміністративну юстицію від конституційної, кримінальної чи провадження у справах про адміністративне правопорушення, і на публічність цього спору, що вказує на присутність публічного інтересу в спірних правовідносинах, що відрізняє адміністративну юрисдикцію від цивільної або господарської [23].

На нашу думку, такий погляд є недостатньо глибоким і доволі «розмитим», оскільки саме поняття «публічний інтерес» потребує тлумачення і може розумітися неоднозначно.

Вважаємо, що створення адміністративної юстиції мало на меті забезпечити передусім захист інтересів фізичних осіб (громадян) у їх відносинах з державою, оскільки відмінності у правовому положенні цих суб'єктів створювали істотні проблеми для громадян. Ця обставина має враховуватися у визначенні поняття публічно-правового спору. Його можна розглядати як протиріччя між суб'єктами правовідношення, одним із обов'язкових учасників якого є сама держава, її органи або їх посадові особи, які виступають суб'єктами владних повноважень, з приводу оскарження їх рішень, дій або бездіяльності. Обов'язковим суб'єктом публічних правовідносин можуть виступати також інші органи або його посадовці в разі виконання ними делегованих владних повноважень.

На підставі викладеного можна дійти таких висновків:

– визначення поняття і ознак публічно-

правового спору важливе з огляду на проведення в Україні судової реформи і допомагає визначитися з критеріями віднесення спорів, що виникають, до компетенції тих чи інших судів;

– судова, а також адміністративна реформи мають на меті створення належного правового механізму для захисту прав особи від порушень з боку влади; це ключове завдання формування ефективного судового механізму;

– до моменту створення адміністративних судів справи за правилами адміністративного судочинства вирішували місцеві й апеляційні господарські та загальні суди, а їхні рішення в адміністративних справах переглядали Вищий адміністративний суд України – у касаційному порядку, Верховний Суд України – за винятковими обставинами, що не відповідало спеціалізації і було притаманне лише перехідному періоду;

– факт створення й існування адміністративних судів за оцінкою Європейського суду з прав людини став одним із провідних досягнень держави, заснованої на верховенстві права;

– важливим кроком на шляху побудови нової системи захисту прав громадян стало прийняття у 2006 році Кодексу адміністративного судочинства;

– сьогодні адміністративне процесуальне законодавство України базується переважно на положеннях основного нормативно-правового акта у сфері правового регулювання здійснення адміністративного судочинства – Кодексі адміністративного судочинства України;

– на сьогодні єдиного поняття адміністративної юстиції не вироблено: це і погляд на адміністративну юстицію як на особливий порядок вирішення адміністративних спорів; вирішення таких спорів не тільки судами, а й державними органами; вирішення таких спорів тільки в судовому порядку; адміністративною юстицією називають також не будь-яке вирішення публічно-правових спо-

рів, а тільки те, що здійснюється спеціально утвореними для цього судовими органами;

– у сучасній Україні адміністративна юстиція представлена спеціалізованими адміністративними судами й адміністративним судочинством;

– поняття публічно-правових спорів пов'язується у законодавстві України із поняттям адміністративної юстиції, визначення якої надано у ст. 3 КАС України як переданого на вирішення адміністративного суду публічно-правового спору, в якому хоча б однією зі сторін є орган виконавчої влади, орган місцевого самоврядування, їхня посадова чи службова особа або інший суб'єкт, який здійснює владні управлінські функції на основі законодавства, в тому числі на виконання делегованих повноважень;

– згідно з ч. 2 ст. 4 КАС України юрисдикція адміністративних судів поширюється на всі публічно-правові спори, крім спорів, для яких законом встановлений інший порядок вирішення;

– проблеми розмежування справ цивільної та господарської юрисдикції зі справами адміністративної юрисдикції можна пояснити тим, що КАС України набрав чинності, по-перше, без проведення повноцінної адміністративної реформи і, по-друге, без своєчасного створення у повному обсязі системи адміністративних судів, що продовжує створювати труднощі і з плином часу;

– для вирішення проблеми розмежування юрисдикцій різних судових підсистем важливо дати відповідь на запитання, що насправді означає поняття «публічно-правовий спір»; що слід розуміти під публічно-правовими відносинами; що слід розуміти під поняттям «державні органи ... при здійсненні ними владних повноважень»; що слід розуміти під терміном «адміністративний договір», і кореспондувати цей аналіз з окремими положеннями Господарського кодексу України і Цивільного кодексу України, враховуючи поділ юридичних осіб на осіб публічного права і юридичних осіб приватного права.

Список використаних джерел

1. Татьков В. І. Від комерційних судів імперії до господарських судів України / В. І. Татьков // Становлення господарської юрисдикції в Україні – 20 років досвіду. Проблеми і перспективи : матер. наук.-практ. конф., 24–26 травня 2011 р. – О. : Астропринт, 2011. – С. 15–23.
2. Про Концепцію судово-правової реформи в Україні : Постанова Верховної Ради України від 28 квітня 1992 року // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 30. – Ст. 426.
3. Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні : Указ Президента України від 22 липня 1998 року // Офіційний вісник України. – 1999. – № 21. – Ст. 32.
4. Коліушко І. Адміністративні суди: для захисту прав людини чи інтересів держави? / І. Коліушко, Р. Куйбіда // Право України. – 2007. – № 3. – С. 3–8.
5. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Кресс проти Франції» від 7 червня 2001 року (Judgment of The European Court of Human Rights: Kress v. France, 7 June 2001, Published in Reports of Judgments and Decisions 2001-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www://cpjpr17.junnet.com.ua.
6. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35–36.
7. Адміністративна юстиція: європейський досвід і пропозиції для України / авт.-упоряд.: І. Б. Коліушко, Р. О. Куйбіда. – К. : Факт, 2003.
8. Основи адміністративного судочинства та адміністративного права : навч. посіб. / за заг. ред. Р. О. Куйбіди, В. І. Шишкіна. – К. : Старий світ, 2006.
9. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К. : Факт, 2003.
10. Кафарський В. В. Підвідомчість справ адміністративним судам України / В. В. Кафарський // Судова апеляція. – 2007. – № 3(8). – С. 110–118.
11. Постанова Верховного Суду України від 21.02.2006 // Вісник Верховного Суду України. – 2006. – № 3. – С. 7–8; Постанова Верховного Суду України від 21.02.2006 у справі № 16/98-05 // Вісник Верховного Суду України. – 2006. – № 5. – С. 12–13.
12. Постанова Верховного Суду України від 21.02.2006 р. // Вісник Верховного Суду України. – 2006. – № 6. – С. 22–23.
13. Зеленцов А. Б. Юридическая конструкция административно-правового спора (проблемы построения) / А. Б. Зеленцов // Административное и административно-процессуальное право : Актуальные проблемы. – М., 2004. – С. 424–442.
14. Лупарев Е. Б. Понятие и признаки административно-правового спора / Е. Б. Лупарев // Журнал российского права. – 2002. – № 2. – С. 44–51.
15. Сухарева Н. В. Сущность административно-правовых споров / Н. В. Сухарева // Юрист. – 1999. – № 10. – С. 52–56.
16. Сьоміна В. А. Проблеми законодавчого регулювання та практики розгляду адміністративно-правових спорів : дис. ... канд. юрид. наук / В. А. Сьоміна. – Х., 2004. – 211 с.
17. Хаманева Н. Ю. Теоретические проблемы административно-правового спора / Л. Хаманева // Государство и право. – 1998. – № 12. – С. 29–36.
18. Бринцева Л. До питання про межі поняття «адміністративно-правовий спір» / Л. Бринцева // Право України. – 2007. – № 3. – С. 53–55.
19. Про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням Вищого господарського суду України про офіційне тлумачення положень пунктів 1, 14 частини першої статті 3 Кодексу адміністративного судочинства України : Ухвала Конституційного суду України від 15 лютого 2007 р. № 14-у/2007 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v014u710-07>.
20. Николаева Л. А. Судебный надзор с законностью в советском государственном управлении / Л. А. Николаева. – Л., 1973. – С. 12–13.
21. Бородін І. Про сутність адміністративної юрисдикції / І. Бородін // Право України. – 2000. – № 2.
22. Колпаков В. К. Адміністративне право України / В. К. Колпаков, О. В. Кузьменко. – К., 2003.
23. Борко А. Адміністративні суди як невід'ємна складова адміністративної юстиції / А. Борко // Юридична Україна. – 2008. – № 4. – С. 42–44.

Татков В. И. К вопросу о понятии публично-правового спора.

Статья посвящена рассмотрению теоретических и практических аспектов понятия публично-правового спора, его признаков и подведомственности.

Ключевые слова: *публично-правовой спор, судебная реформа, хозяйственное судопроизводство, административное судопроизводство, подведомственность, подсудность.*

Tat'kov V. I. The concept of public dispute.

Article considers the theoretical and practical aspects of the concept of public dispute, its features and competence.

Key words: *public dispute, judicial reform, commercial justice, administrative proceedings, jurisdiction, competence.*
